125

...dstiftet henhörende
...til F. Pte Historie.

U. B. BERGEN
Ms. 125

U. B. BERGEN
Ms. 125

Heriudj finder

1. Liste paa F. 4de Følge til Italien 1708
2. ej. Reise Route til Italien og tilbage.
3. P. Aerslebs Beretning om F. 4de Død.
4. Adskilligt angaaende Dr Anna Sophia & Frøl. Schindel.

Over Kong Friderich

Vaar vrede den ad Archiv, Archivet fuld af Kvistens,
Det vaar for liidet til Kong Friderichs Bedrifters,
Ej Dijdsmaas Archiv og Kongens Kattekvaser,
Som fra os skiggr viis, udj Monarchen bors.

* . * . * . *

Dannemarkes første Kilder er af Træ og i blaudt og Steen
Du nu ieuker Dreng fiilles med vor fromme Souverain;
Du nu maud af Guldnors Damme saa faat mand i Compagnie;
Mon du bliver skal til Kammer; gud saa Kongens Tro mand bie!

Træ og Steen, dam og Mand
Dig saa liist, gamm gamle Land;
Luk nu øjne os og glon,
Hvo som Kongens Huus er tron!

Holtz = Stein
Deich = Mann

Specification

paa hvor-mange Folk, og hvo der Hans Mayt. med Kong Frederich den 4de af Dannemark i Hans Suite at reyse til Italien d: 30te octo. 1708.

Hans Kongelige Mayestet.

Cammer Secretair Lyders med sin Junge Johan Frederich . . . . . 2.
2 Mand Cammer Junger Mons: Lycht og Iver Sandt hvor sin Junge med Navn Hans Andersen og Andreas . . . . . 1.
Cammer Pagen von Schindel med sin Junge Broder Frederich . . . . . 2.
4 Pager, sc: Vorth, Schindel, Wedel, Kepsdorf med deres Pasful Dk, 1 Hvidtzegn . . . . . 5.
8 Laqueier, nemd: Andreas Simonsen, Tollob, dogge Cammer Laqueier, Schamau, Hans Olsen, Peder Bendzen, Gothard, Lorentz Voigt, Andreas Jørgensen . . . . . 8.
Udj Venedig blev antagt 2de Italienske Gundelier. Kongens Ruf 2 hans Mayt. Kahrich fik reven Coon i Indgreb for blev der, til Kongen kom der igiennem . . . . . 3.
Hvem Hvrnkl. Excellence af Levendlov med Hans gemenich, som antoge til Hans udj Florentz med sin Broder Son med Navn Scheel, Hans Hvas Laquei, en Hign og Ruf med sig: en Cammer Junge med Navn Søren, og en Laquai Henrich . . . . . 8.
Geheimeraad Hr Christian von Lente; Cammer Junger Steinsund, og 2de Laqueier Jens Fisked og Peter . . . . . 4.
Geheimeraad Ditlev Wibe; en Cammerjunges Olof Halvorsen Kaleboe, 2de Laqueier Anton Mik og Jørgen, saa og 1 Ruf med nu en Hans . . . . . 5.
Etatsraad og Mareschal Iver Rosenkrandz, 1 Cammerjunge Anton Nobisse, samt 2 Laqueier Jens Petersen og Christian, uden Ruf Hans . . . . . 5.
Etatsraad og Envoye Weiberg, 1 Cammer Junge, og 2 Laqueier og 1 Ruf; men de 2 Laqueier blefve paa dag udj Venedig hvor Kongens Skibe medhen Kongen var der; Hr Baron reyste Cammerh Weiberg fra Venedig til Wien, der at forrette Hans envoies charge
Etats Conferentz Valter, 2 Junger Søren og Johan Frederich . . . . . 3.
Justitz Raad og doct: Wulf, 1 Junge Jochum . . . . . 2.
Justitz Raad og Cassierer Weise med sin Broder, 1 Junge . . . . . 3.
Mag: Iver Brinch, en Junge Lauritz . . . . . 2.
2 Mand Cammer Tiener dogge med Navn Viereg, hvor sin Junge Hans og Hiob . 4.
Cammer Tiener og Kiøgemester von Ousten, 1 Junge med Navn Andreas . . . 2.
Baron Severdal, en Junge . . . . . 2.

69.

09.

Gosk Junker de Hartoug, nu Lieuer Friderich . . . . . 2.
Cancelliexaad von Hagen med sin Cammer Lieuer fra det tydske Cancellie . . 2.
Cancellist Jens Klog, Lieuer Hans Pedersen fra det danske Cancellie . . . 2.
Cancellist Bockman med sin Copiist Peter Lorentzen og Lieuer Jens Mortensen. 3.
Hougues Paly Hos Schindler med sin Ed. Karla Henrich Jørgensen og Claus
Paa og Lieuer Lieuer Hans Simonsen og Mathias . . . . . 5.
Hougues Mund Klinck Broer, nu Lieuer Niels . . . . . 2.
Pokker Hager Haller med sin Karl Hans 2
Hougues Mund Koks Conrad og Ditlof med 3 andre . . . . . 5.
Mester Jochum, Christopher og Povel; 2de Lieuer Ditlof og Jens . . . 5

91

Dr som Hand med Hesten at betale

Mons: Hartman Hougues Kis Karl reyst som vice Halmester med
sin Karl Jacob Boserup . . . . . 2.
Jens Nielsen, Rich Hougl. Olif Jørgens Kis Ruff. Bendichenge Jon Rich. 3.
Anders Nilsen. Jørgen Christensen. Olif Hansen. Christen Knudsen . . 4.
Michel Nilsen. Peder Rasmusen. Mogens Frost. Nils Sørensen . . 4.
Peder Jensen. Peder Jørgensen. Lauridz Lauridzen. Knud Christensen. 4.
Peder Jacobsen Dansk Dreng. Nicolaj Povel Mager Dansk . . . . 2.

19.

Alle disse Hal Karla Hand med sig 40 Hester tilsammen, nemlig 3de
Hand Hoge Hester og 13 Rich Hesters; Det Hand som 3de Hester blev
forskrevet til Store Hertzogen i Florents, og det Hand Norske til
Cardinalen, ilige maade 3 Rich Hester til Ernalta; Kis Ruskne Hen,
kom til dricke Hougues in alles 30 Ducater i guld, og nu Hers af de
andre 15 Ducater; Det Hand Jerich Hester blev forst til Wagn igien
og resten af Rich Hesten.

Mandt som Hunck nar ind i Florentz, som nu Karl und Mayer
Konrad og naestlich.

Kong Friderich den Fierdes Reise Route til Italien Ao 1708.

Miils

Octob.
D. 30. Fra Kiøbnehafn til Valøe . . . 6
31. Fra Valøe til Antvorskov . . . 6

Nov:
D. 2. Fra Antvorskov til Nyeborg . . . 6
3. Fra Nyeborg til Colding . . . 12
7. Fra Colding til Haderslev om aftenen . . . 4
8. Fra Haderslev til Flensborg om eftermiddagen . . . 14
9. Fra Flensborg til Slesvig om middagen, og til Kiongsaa om afte-
nen 11 Miile, hvor man skal afvente Kongens videre ordre at vorde
tilbage igien . . . 11
10. Den fra til Bergdorf, hvor den anden dag af Kongen blev tilbagen og
nyttet blev sidst nye ordre at vorde . . . 6
11. til Hollandspriser i det Lyneburgske Land om middagen . . . 2
samme dag til Lyneburg om eftermiddagen . . . 3
Mon den anden Dito Kom om dagen herfra.
12. til Bindbuttel om middagen 2 Miile, til Ulsoe hvor Natten om af-
tenen, er 3 Miile . . . 5
13. til nogen Krug om middagen 3½ miil, til Malin om efteren i
det Brandenburgske Land, 2 miil . . . 5½
14. til Osloff om middagen 3 miil, til Elsne om aftenen 2 miil, er . . . 5
15. til Magdeburg om middagen 5 miil, til Ostrau i Sachsen om efter-
noen 2 miile, er . . . 7
16. til Lindauw om middagen 4 miil, til Ostrau i Sachsen om efteren 2 miil. 6
17. til Landsberg om middagen 2 miil, til Leipzig om aftenen 3 m. . . 5
Hvor gaar vores Konge Konig Augustus Kom det blaa Nederbaa

21. fra Leipzig til Weissenfeldt, en stad, 4 miil . . . 4
22. til Jena, en liden Stad. 5 miil . . . 5
23. til Rudelstadt 5 miil . . . 5
24. til Grissendal 2 miil . . . 2
25 til Fuhrt 5 miil . . . 5
26 til Nagkenstein 1 miil . . . 1
27. til Norschaim og vilde saa den nat over 9 miile . . . 9
28. til Nijrenberg, hvor Kongen forblev 2de dage . . . 5
29. til Bleijersfeldt 6 miile . . . 6
30. til Manheim om middagen 4 m. til Kongens Kiøn om eftermiden 2 m. . . 6

154½

4. December
Pl. til Augsburg . 6 Miila . . . . . 6.
4. til Lag fald, nu Byja, 3 Miila . . . . . 3.
5. Dagkleng om Middagen 3 Miila, til Kongungen nu Stad i det Bejer-
ske Land om Aftenen 2 Miila . . . . . 5.
6 til Borsoir, nu Byja, om Middagen, 2 Miila, til Aves Gomega om
Aftenen 2 Miil, nu Byja . . . . . 4.
7. til Brodebierel om Middagen 2 Miil nu liden Stad, til Mitingewald
1½ Miil, nu liden Stad, om Aftenen 3½
8. til Pinerol om Middagen 2 M., nu liden Stad i det Fijrstle Land; til
Inspruch om Aftenen, gnor Kongen for Klag i 2de Dage, 2 Miil . 4.
9. til Modres om Middagen nu liden Stad 2 Miil, til Brunen om Aft. 2 M. . 4.
10. til Maals om Middagen 2 M., nu liden Stad, til Berizen om Afte-
noen, nu Stad, 3 Miila . . . . . 5.
11. til Kalnau om Middagen 3 M. til Botzen, nu Stad, om Aftenen 3 Miila . 6
12. til Valiva 4 Miila . . . . . 4.
13. til Trient, nu Stad, 3 Miila udj Italien . . . . . 3.
14. til Onarmiet, nu liden Stad 3 M., til Gallegen liden Stad, om Aftenen 2 M. . 5.
15. til Dulfa, nu Byja, om Aftenen 3 Miila, som er ½ Miil fra Hofne
gnildet nar mange forligt at ovarkomme . . . . . 3.
16. til Verona, nu Stad, 3 Miila . . . . . 3.
21. fra Verona og til Vicentze 6 Miil, gnor Kongen forblaf udj Fule fallig- 6.
dagnen ovver, uden den fijrste Side gik fra Verona til Mands, og
libr til Venedig . . . . . 1.
28. fra Vicentze til Padua dj. 29 dito . . . . . 2.
30. til Venedig til Mands . . . . . .
gnor Hans Kongl. Majestet uned sin Suite forblaf udj 9 dager,
hvor at sees Carneval, Opera, Comoedier, redut og adsk-
illelige saa vel som andre Fijrstelige Fest . . . . . 225.

Jan. } udj Venedig. Anno 1709.
Febr. }
Mart. e
5. fra Venedig og til Verara dj. 7. dito, nu stark Fastning. 20 Miila til 20.
Mands, gnor Cardinalen der tractered, og Kolleran lövnedes
med Skud.
8. fra Verara om Aftenen middagen og til Bologne dj. 10de, gnor nu ikgeneraa, 6
nu blef tractered; 6 Miila til Mands
3000 Soldater exercerte gnor natt for Kongen

26.

13. fra Bologne til Florentz kj. 15 dr, 11 miilar til Landz gaa Vogn
uere vores pagage, huor vi forblef Paaske Julige dagene over ... 11.
Vougen vilige saa vgen Hyre.
April.
3. fra Florentz til Piesa til Vands 8 Miila ... 8.
4. fra Piesa og til Livorno 3 miila til Vands ... 3.
9 fra Livorno til Piesa igiaen 3 miila til Lands; Samme dag til Luc
ca, nu Forsuing, 3 miila til Lands; hvor Vogn og saa bracteret ... 6.
12. fra Lucca til Piesa igiaen 3 miila, og forblef hvor vor Natlonat
og jagat; imen kj. 13 til Florens igiaen 8 miila ... 11.
23. fra Florentz og til Bologne kj. 26 dito, hvilket vor gaa til Va
gn Kaffuen 11 miila ... 11.
Hvor døde Cancelliet Bochman kj. 27, imen Vogn ford 3 Miil hvor
ifra til en Stad nad Nanu Malevar og blef begravet udi
et Capel nad Nanu St. Antoni kj. 29 dr hiius.
29 fra Bologne til verara 8 miila til Vands, imen Vougen for ... 8.
til Landz 3 Dage tilforn ... 1.
30 til Scherre la ponde en liden Forsuing
Samt dag hvor fra til Venedig kj. 1 maij om efftermiddagen ... 20.
til Vands 20 miila
Maij.
1. fra Venedig, hvor Cancellierne gick fra vor forste Vogn og til
Vougnen Vogn; og til Padua til Vands ... 2.
2. fra Padua til Vicentze ... 4.
Imen vaar Majestet reiste til Lands til Modena, Mandua
verona, og saa til Vicentze; og vaar vi 3 Dager tilforn for
Vougen Vogn.
8. fra Vicentz til Bassano om Efftnuen med Forsten ... 3½
9. til Primolano om middag. 3 M; til Pourgon om Efftnuen 3 Miila ... 6
10. til Persen om middag. 2½ M., til Friend om Efftnuen 2 miila ... 4½
Samme Efftnu vor fra og til Inspruch kj. 14, imen Vougen var
Commen til Inspruch 3 Dage tilforn og blef bracte,
ret af Kaffuen ... 24.
17. fra Inspruch og til Viesa ... 12.
18. til Augsburg om Efftnuen ... 12.
20 fra Augsburg til Meitingen 3 M. til Dannevert 3 M.; til 10.
Manheim 2 M.; til Frekerth 2 miila
imen Vougen 1 Dag tilforn —

183.

Maij
21. til Blesenfeld 2m; til Hembach 2m:, til Nürnberg 2 Miile 6
22. til Feland 3 miile til Stöjberg om Østmuur 4 miile . . . . 7.
23. til Düngbach 2m:; til Bareuth 2m:, til Berkung 2m. til Monichberg 2m. 8.
24. til Hof 2m., til Plauen 3m. til Regenbach 2m., til Zwickau 2m. 9.
25. til Lemnas 2m:; til Augustberg 3m., til Freiberg nafstning, om Østm. 4m. 9.
Her kom Kong Augustus ad imodkagn vores Kongr, og bemeldte
vores Kongr fandt anlagt sit Ridder orden . . . . 1.
26. til Dresden 4 miile . . . . .
Junii
29. fra Dresden til grosnegan 4m:, og til Torsdorf 3m., til Torgau 2m: om Østmuur 9.
Julii
1. fra Torgau, hvor Kongen log paa Dagl til Kinnaburg om Østmuur 2½
2. til Glüksborg 2m., til Closter Zinna Kongen af Preüssens Land. 2m . . . . 4.
samen dag til Bilets 3. m., til Potsdam om Østmuur 2m. . . . . 5.
til Potsdam blefn 3 Kongar samenlagde.
9. fra Potsdam til Berlin 4m: (hvor de 3 Kongar mödtes nu anden Gang til
oranienborg og kom til Berlin d: 12 Julii :) . . . . 3.
16. fra Berlin til Betzow . . . . 8.
17. til Fürstenwalde 4m:; til Küstrin, en liden Stad, 4 miile . . . . 8.
18. til Landsberg 4m:; til Letzlin, hos Hertzogen af Mechlenborgs Land 4m. . . 8.
Samadag til Bessenburg, hvor Hertzogen hölsede sine Kongar . . 3½
Om aftenen til Mölen . . . . 3.
19 til Ülderslev hos Kongens Land, 4m. til Bahr 2; til Grünenöl 1 m. . 7.
. . . . 2.
20. til Brogabst . . . . 1.
Kiers Borg til Nördorff om Østmuur . . . . .

Fra Liebenwalde til Venedig . . . 206
225

Summa Summarum . 511 m.

Relation om Kong Friderich den 4des Død.

forfattet

af

Biskop Peder Hersleb i Aarhuus og Provincial-Superintendent i

Odense d. 12 octob. 1730

× × × ×

Anno 1730 d. 23 Sept. blev Confessionarius og jeg ved Høimesse Gudstieneste anmeldet af Hans Excellence, første gang opkaldet til samme Kongl. Majt., Høytærd. Kirkelovnes, Kong Friderich den 4des; da vi fandt samme noget afmægtig, dog at føre over, gav Hans Excellence da selv om sin tilstand til os omstrent i saadan Tid Told, at vi fandt ladet ved Doctores komme til sig, dem han nemnede med Navne, men de fandt ingen for ladet samme, sagde han, efter mindre sin Præsent og Ønskelighed; men jeg mærker vel, sagde han, at de maa sammenkalde deres tilstand skal lades, at ingen vil have mod mig at giøre, derfor jeg vil nøie mig til mine Confessarium, som er den beste Lage, og til den Eneste, som har ladet Ord falde forbarme, i gode Mund, at absolvere mig og trøste mig og prædike for mig; hvorpaa Confessarius svarede noget lignende til samme sin Høigdommelige Overmaade og adskillig, gode Naade og Barmhiertighed, der med at vende os vores Øyne, at giøre Pœnitence for begangne Misgierninger. Da Confessarius havde ladet af at tale, giorde jeg min Bøn til samme og sagde til Kongens tilstand til Ord og Tegnen, og paa det samme Confessarius havde talet, for skiellet Kongens Majt. med flere mildhed talede os begge, og sagde sig at være vel tilfreds med Guds Villie uden det skulde være til Døden eller det Længe; de ord: skee Guds Villie og hvad min Gud vil, sagde jeg ikke allerede den gang, men ved og ved gang jeg saae nær for samme; men for denne gang diskiterede samme os, og forsikrede om vi skulde prædike i Morgen; dagen derefter som var d. 14 Sept. første søn dag vores Prædikedage, som og Fanden Michelsdag, og den 2den Søndag, saa vel som den 3die Onsdagen af mig, da jeg, naar jeg havde prædiket for samme den ene dag, maatte repetere samme for samme næste onsdagen eller dagen derefter, og endelig spurte samme om noget af Prædikerne saa tyndt, og jeg repeterede det samme og saa tydt, skiellet han bad mig skiede altid at giøre, som og Fanden. Confessarius var og een gang indkaldet til samme allerede den første gang, men derefter vendt jeg mig om samme saadan samme, forneden den sidste uftene; jeg blev og een gang aparte indkaldet, dog ingen tid at vore

Herr Jesu allerne, og da blev jeg vidsk Dagen og Timen som saadt at komme til sin,
hvilket jeg og til hans sidste dag continuerede; Jeg blev hver gang ikke allene vaadig
mere ned og med stor Mildhed imodtaged og altid med taknemmelig dimitteret; jeg mer-
kede at man saa mere tiid ikke længe kunde tale til sin, hvorved sin stoer sindsmerk
at sin og klagede over, og sagde: jeg maatte ikke bryde for gaae bort, over sin ned
sindsmerk, man skulde blive ind til sin noget mere; de sidste gange sad sin i sine
egne Stol, men gang saae sin sin ne til sin sad, da sin og sadt i ne sad til mere
voligred; men da sin merkede Døden ville komme, befalede sin og bad sin
mig at sidde ned hos sig, og ikke at gaae bort; Min største Omgang med sin
var at bede, og at indrette sin nærve efter sins tilstand med Døden, Dom-
melse og forbrydelse, Dagen aal over den fremdrage tiid; min indrettede jeg
dem efter de 10 guds bud; min efter sins Tro og Daab; min efter guds velgier-
ninger imod sin; med saadanne Taarer sidde jeg sin altid best dimit, mere
fornøiet, og efter mange Bønner sidde jeg og bad gang efter gierde bon talle-
de mig fordi sin vaadig og gierde ad pas gange, om jeg kunde give sin ed bön
over beskrivne, da jeg sagde, at jeg vil vandte ad repetere dem, men ville altid
giøre Bøn med sin, som jeg dyst kunde, hvorfor sin da talede og sagde:
Hvad er den dog sykkelig, som selv kan bede og ikke sidde for gud.
Taknemmelighed fandt jeg sin altid mange taalmodig, sida sin aldrig klage-
de over sin Sickdom, med skiønt det var kummerlig at se, sin sande for Hiær-
dene imod sidde jeg altid dissa ord at ligge sin sins Øre: Hvad gud vil; sida jeg
ikke kan sige i alden tiid at sin mærket andet med taalmodighed, villig-
hed til at dør og tilmiddighed for gud; saa sin slet intet tog ilde op, hvad man
saa gudes vrede sidde; ja bad dem sidde for taalmodighed for gud, og skiønhed
over gudes velgierninger og langmodighed, saa ofte det blev sin nævnet,
den sidste Eftne, da jeg sande profeiten for sin, som var d. 11 Octob. takkede sin
mig for den Profeiten og for den Bøn, jeg sande giort for sin, og derfor sagde
at sin sande søgt at vinde for sig noget Brød, saa som det ved formøinde sin
sagde og, at sin sande taalt sine Tænder dermed at vinde noget Brød,
men de vinde ikke mere Brød, sagde sin, ned jeg, bad mig derfor repetere
det forrinde af min Profeiten for sin saa tidt, saalt jeg og gjorde, og
derefter spurgte sin om ned og andet af det jeg sande profeiten; og den ef-
ter merkede jeg sidde sin ne usædvanlig fornøielse og taalmodighed, ja
mangen stor ydmygged med de allermaadigste ord til mig, som jeg ikke kan al-
ler tidsige efter, og alle allerste villighed til, men ned og den sidste om sin Død
talte i blandt andet om nogle af sine Forfædre og spurgte om ikke Kong Fride-
rich den 3dje var ihel i sine Lender, da sin døde, da jeg svarede, at jeg ikke
spurgte videre, ned at sin var hans Arving, sagde sin, jeg sin ingen Tvivl

at ønske mig Lund Lægrer i denne Marche, efftersom jeg har, gud skall lon i mine Børn
saa vidt, at jeg for dem ikke tør sørge, og mine Øne er af gud saa oplyst, at jeg med
glæde kan afvente Kongens nogen tid her, og her er dog for mig en stor mangel
i denne Herlen med Lægedom at omgaa; mener, sagde Hun, skulde Kun mine Død
ikke blive saare; mine gud skiøn vore mig naadig; jeg frygter saa megen for
ny saare Død; og da jeg dog saa skrev: at alting maatte gaa efter Kommer an paa
guds villie og Naadom allene, som giorde imidt ønske til vores bedste, og derfor
forsikkrede gangen saa, at naar vi vare forsonede med gud, og god i Haab
for dem, da skulle guds trøst i Christen døm med og saa en saare Død let,
ja langt mindre grusselig end den allerstørste Død ville blive for dem, der
ikke vare forsikkrede om guds Naade; da sukkede den inderlig og bad, at
gud ville give dem forsikkring; og da jeg formerkede sagde: ad jeg nok
ikke kunde vide, hvad gud ville gøre, og jeg ikke forstod mig paa Lægedom
mere, men efter al apparence og saa vidt jeg kunde merke paa dens Legemers stilling,
ogsaa, troede jeg ikke at den fik nogen saare Død, men nok at det kunde nøie
gierne formere den saare tanke det, og maatte derfor advinde sig, at den ej
maatte opsætte nogen i den tanke, at der nok kom større nød saare for Døden,
tij det var ikke at tvivle paa; den maatte nu i penitence, bøn, Christen og
Guds ydmygelse fra Synden og den mandige til gud vore saa meget hielpe
sine, saa den ville døden skulle finde den; da lagde saa sine øine og sagde,
mandig og med stille Gemyt til sammen og sagde: det vorde jeg og saa nok
gud hielpe mig, derpaa bad den mig gaa hiem til i Morgen, og da jeg sagde:
Jeg skulde gerne Majestet saa ofte mueligt, at jeg nok ville blive ved den Natt,
svarede den: nej, den behøver nu at faae nogen Søde den Natt, saa som den
skulde sig fatigueret; den ville nu sove sagde, og derpaa ligge sig med
til hvile; tij den efftermd sad den nede ofte; noget ud paa efftermd kl: 10
kom der bud efter mig, at Dronningen var ganske skat, og da jeg kom ind tilligemed
Confessionario i Døren samme, var Kongen i Dronningen og skummede, men saa
snart jeg kom den nogen, traadte jeg til Dronningen og spurte, om det
var mig tilladt at giøre nu bøn, da den svarede: D. ja gierne, og
da jeg havde giort en kort bøn, takkede den, men som Confessionarius,
da jeg traadte frem til Dronningen og begyndte at tale, sagde Dronningen, at den
nu ville sove; vi traadte da bagge ligst til Dørs, men Kongen talede
da atter til Dronningen, at hun skulle ligge sig, og vi skulle gaae
bort; tij den ville sove, da jeg traadte frem og sagde, det var billigt, at
den Majestet tog hvile, naar den kunde faae den, men at jeg havde
den tilstand saa længe, at jeg ikke forlade den, men ville blive ude
næste Rummer, og bad allerunderdanigst, at naar Døden var over,
den Majestet da ville lade os kalde; hvortil den svarede ja. da vi
nu kom uden for, fandt vi i næste gemach alle de Kongelige Personer,

10, da vi med Bønner kun gjorde Gud vor Salighed kundige, da kom-
mer vi uden Twivl med saa stort Mod og Oprigtighed, som
for Gud ud til de Kongelige Kreaturer, at gaa mellem dem vi vel kan
saasom kan vi vilde kaare Korbiggrø at spise, da de Kongelige Kreaturer
paa et Øyeblik gienge ind til Fruerne, og Fruerne strax ud igien, gjorde da
Glas Exsalat, at alle ting skulle vare stille inden sorn; saa med Midnat gienge Fruer-
ne af dem ind at giøre Gaar ad dem, strax igien falde i Søvn ind.
til Klokken eenmod 1, da Dronningen kom ud og sagde: jeg troer, at der er en
Forandring, da kom strax Løb anden steds ud; derpaa jeg var den første, som sagde
at komme til Kongen, og med mine Ledsager strax modtaget, at det skulle være
vare for Gaarden, efterdi som der var ingen mere Dames Hob kom; hvorfore jeg
sidste Underretning over kom, og i det samme udgaar kom det allerstørste Tull med
den aller sagtmodigste og stilleste Død, uden at nogen Lyst vorde sig paa kom.

Odense d. 12 octobr. 1790. —

Kostilligt

angaaende

Dronning Anna Sophia og Fl.

item

angaaende

Frøcken Scindel.

Udskrevet af C. P. Rothesma. Manuscripter: og Jac. C. P. Ro. the sidste sals og tagend af. Jens Etats R. Thomsmindtli. gen Forstand, som nu just den anvinculus for vedkiøbs ouv og som blev bragt af F. Hl. i Queen Scandel.

Dronning Anna Sophiæ Moder kom saa Clausholm, og fandt nu Re-
uentlau, som var Gros-Cancellar; Prinds Anna Sophia fandt Lougne først paa
saa nt Bal, hvor, som man sagde, de vare masquerede, og de fandt hinanden i det
Cabinet og talede med hinanden; og blev der siden anvendt nt. Carousel for
Hendes Skyld. Ao 1712 tog Lougne til Colding, og maatte avunculus me-
nus da gaae for an Christi Himmelfarts Festen, og hville Høsten saa hvor i Mid-
len til nu Gyven, som skulde hvide Baron Løjendal, som vaar Cammer-Ju-
nker; hvor saa kom Kinds i Borum; Lougne kom da for Middag tage til Skan-
derborg, og spiste tog til Clausholm, hvor kom skiønne med Anna Sophia
Moder, men fik hinanden ny mand, og kom saa anden Høsten til Borum til Avun-
culum, som fandt Enkelt de Ballet Vogne og Heste, og tog saa der paa til Skan-
derborg, hvor kom laae i 2 dages; kom saa for Vore Gode Mester tage
til Clausholm, og sagde: det gaae vilde skiøn der; kom saa der, og om Afte-
nen Hverken kom saa Schanderborg med Anna Sophia, som fandt nu vod
Ofsters Morgen Viola med lange forbi Recagere i; hvor saa fine samme Hverken
kom til gvas Cantzelerinde Stolt, som vaar Hendes Tante, og maatte laae
natt-Leie, og blev fine da strax tituleret for Førstinde af Schleswig;
2 dages derefter toge de til Voller, hvor der om talte Stolt kom, og vaar der 12
dages, og fandt de gvas; saa usom det andet sted Musicanterne spille for sig, og la-
nede i fuld Drift; gas tva tog Lougne ud og til Stade, og fine blev saa Bol-
ler, hvorfra fine tog til Kiøbenhavn, da Lougne vaar kommen der, og kom
hvor nu Post fine sat ne. Siden tog Lougne ud til Padebusk, og kom fine ud
til saa til Gattorp og laae der; Derfra tog Lougne fiere, og fine ned, og maat-
te da avunculus bie i Corsøer ind til fine kom om Hverken og sagde at saa skul-
de vriide til Lougne, og sagde, at om dagen Kl: 1 vilde fine vaare i Kiøben-
havn, hvor for fine gaae saae Veien 10 Mile i Croner; Iuvrouen løb de med
nt Vand, at fine kunde til Bords.
Hvor Dronning Louise vaar død Gasterer der mangt med gaaer Ongvaanse, og da-
gen efter at fine vaar ud først f: tij Lougne fuldte Hende ny ud, men man sag-
de, saa vaar for anna Sophia: solt saa Bialagre og blev vrat af Clausen,
som vaar Hvm Hers Superintendent i Flensborg: og solte saa da sat Hud tog, hvor
Reenberg gvadilkade om den Babilonisk Hore etc.
Vorgaa Grev Hindz Carl og Sophia Hedevig Lougne nt gaae til Bord til, hvor-
for Carl Ples blev Lient med Citadellet, efter man sagde at saa vaar
Gaasfag i dette; Hvorpaa de fik Hvers Appanage og vinde til Wimmel-
toft; mens Cron-Printz Christian og Princesse Louise maatte tage ud,

og gratulere Anna Sophia; fornam Kongen dog til Friderichsborg, og
fandt da Anna Sophia unge Sønner vel, og lod sig mælde, unge Kon-
gen, uden at spise, gik liige af Skarene og satte sig i den vogn og
kiørte herind; thi kan vide vi nedun kanne kaare vel.

Da Kongen døde, blev enke ane vide Claushalm; og kaare Kon-
gen, nogen tid før kaar døde, eadt mange nogle Ducater Invorner,
kan igiene maatte ædelstene og Kronens Juveler.

Mndere gik var Dronning kaare gik kaard Wallöe, Billesborg,
Lellinge og en anden gaard, kom gik maatte giver fra sig, den Kon-
gen døde; dertil før Kong Frideric døde, var Margrevinden
og de 2de unge Margrever i Friderichsborg, kom var Kong Christian
den Ottes Drogen.

Mnes Anna Sophia var Kong Herr-Fode, dette gik aldrigenne
Klæder, ladkan; og kaare gik rød Liverie med Knapper, kan accordere.
de vrange ester Kongens.

Dagen efter, at Kongen kaare dagt kaare bort, blev Enkes Gemak-
ker, den Kaar og den Kiige dagt bort af Enkes Moder; Kaaren
blev Enkens kogne; Gemakkerne dertil med, og Kiigen til den Kon-
gelige Kiiges, kom kadt Rosenberg.

Da Frideric den 4de døde, navn Carl Ples, Anna Sophia, Christian
den Otte, Ferdig Carl og Sophia Hedevig inde kos kam, og recomende-
rede kam Anna Sophia til den, og Ramshardt, kam var kams Ca-
binet Secretair.

Den blev, før med gik blev Dronning, den Enke, kom gik kos Gr.
Heinen Raad Tiersdorf, dagt fra Kom; kordi gik dagde Dronning Sophie
og Sophia Hedevig ikke.

Da Kongen laae for Døden, dog kan fik ingt blaa Baand og gav
Carl Ples det.

Angaaende Frøcken Scindel.

* * *

Kong Frideric den 4de gaarde og nu Schindel til Concubine, som var Admiral Scindels Døtter; saa var at lidet Fruentimmer; som boede i den gaard, hvor Kongen sad nu, og hørte som allerlides over Platz skadde med sine Ogsne, og saa Hovmesters forar; Huusbo-verie var graadt med Suorre af rødt Flesk, og rød skramme-mende Øster; som fik Vestbijholm til sit gods; Men siden abandonerede Kongen gaarde, og blev da bestaugnt af den General Major, med Navn Bylov, som var Lutmand saa Antvorskov, som da fik ordre at skicke sin egte gaarde, og fik da 2000 Rigsdalers i Pension; men da gaar-den maatte dørk, tabte som den, og vaagte saa ud i tanken at for-elibe Kong Augustus af Polen, hvor som da blev gandske grønne. Hvor gaarde var Etatsraad Simonsen som sagde; Der sagde og at hvor gang som hørte over Platz skadde, mikked som sig langt ud af vognen, og saa og til Flottet. ——

Med Houg Christian den 7de fuldt fra Gottorp

geheimeR. grev Bernstorph
- - - - - Baron Schimmelmand
Ober Hofmarschal grev Moltke.
Hofmarschal grev Holck.
Camer Herr Baron Bülow.
Conferendze Raad Schumacher.
obriste Lieuten. von Dühring
Etats Raad Carstens
- - - - Ehlers
Justitz Raad Steman
Cancellie Raad Temler.
- - - - - Stürz
Liv medicus von Berger
Camer Lieuter Bright
Cancellie Secredair Eckardt.
Hofstreiver Riordhöj
Hof proviant streiver Becker.
Her. Schönheyder

1768, Kong Christ. 7des Reise. tour.

maij

d. 28. til Kiel, som strax gik for sig; om Aftenen til Schierense for gaseiendt: Vom Kug
Falckern

d. 30. om aftenen til Travendal

Jun. d. 4. om Aftenen til Ahrensburg for Baron Schimelman

6. passerede for bj Hamborg til Tollenspiger, hvor den Hamborgske Raads Deputerede complimenterede Kongen, og præsenterede en Collation — om Aftenen til Lyneburg — hvor Tollenspiger antog Kongen sig Natten af Prints von Travendahl.

7. til til Celle.

8. om aftenen til Monbrillant ved Hanover., Kongen antog ej Ceremoniel, blev allevs med stor magnificence modtaget og bevirtet saa vel i Hanover ved det Kongl. Hoff. — reiste

13. over Göttingen, men den første Dael af Suiten lod Kongen reise over Lyssted, Ham og Wesel til Aachen: og ved forcered Reise dag og Nat, ankom al. Hofmarechal grev Holck først i nogle Timer gangen for Kongen til Aachen (hvor gaseiendt. Bernstorph kom dagen efter:) saa blev audientiet af ovenbef. forrettet; Landgrafv Heins Døtter og Prindserne spadserede uden for Byen.

21. Kl. 1 afreise reiste til Vanders til Franckfurt og kom

22. til Franckfurt Kl. 5. aft. — Kl. 9. der fra

22. til Maijnz, der fra Rhinen ned ad paa nu sagte; i Land ved Soar og Nahe. mundingen Reinfelser. — siden i Land ved Coblentz, der det kongl. Flot og Suiten Ehrenbreitstein

23. i Land ved Bon — om natten til Cöln. for blev der d. 24de

25. over Nuijs til Vesel

26. til Nimvegen; hvor fik ind tidende af Kongen Natsfeldtzeug

27. til Loo, hvor Flot til Kongen Natsfeldts og Prints af oranien — siden ud paa Natten til Utrect, for blev der d. 28.

29. til Amsterdam

Jul. d. 2. reiste til Saandam, ledsagt af Prints Friderich af Hessen &c; om Aftenen tilbage

4. til Purmerende i Nordholland; om Aftenen Kl. 6 tilbage igien til Amsterdam

6. til Harlem. — om Aftenen Kl. 8 til Haag.

Haag — der forblev Kongen til d. 21.; (den 14de gav Kongen Natsfeldtzeug i stort Festein d. 19 hvor Kongen i Leiden, og besaae den, it. Zeu Wenhorst

21. til Delft. om Aftenen med dagen til Kl. 6 til Rotterdam — blev om Aftenen til Moordijk.

22. til Antwerpen.
24. til Mechelines — saa til Brüssel.
Aug 4 til ~~Brügge~~ Gent
6. til ostende, over Brügge
7. over Newport til Dünkirchen.
9 til Calais (over gravelines:) hvor vi alt vaar kommen den 6te dagt Maria
Brüdaarsdag fruedte til at vores höie Fauder maatte til Engelland. d 10. til 9 Uhr om Mor.
gnaar gang Kongen om bord, og ~~gik~~ stod til Vinden var Vejladt Kom til Dower.
11. Kl: 7 Uhrsaar til St. James, Kongens Barn, Hertug Chaiser og 15 Personer til Hest